Euzkadi

GOIZPARRA

Baiñola Jesus mendi-tik yetsi zala, giza-talde andik yarai eutsan atzetik. Eta gizon legenardun bat urreratu yakon agurtuaz eta esanaz: "Jauna, gura ba dozu, sendatu angileau". Jesusek eskua luzatuta, ikutu eban eta esan eutson: "gura dot; garbi za-da" eta bat-batean legenar gabe garbi aur-kitu zan. Gero esan eutsan: "ez iñori aita-tu; baiña zoaz abadeengana, ta Moisek agindutako eskeiña emo-eutsezu sinisgarri-tzak".

Eta Kaparnaum'en sartu zanean, eun sol-daduen buruzagi bat ondoratu yakin oiuka ta esanaz: "Yauna, morroea etxean elba-rrituta daukot eta larri dago. Jesusek esa-ten deutso: "yoango naz eta sendatuko dot". Baiña eunburuak erantzun eutson, ifiñala: "Yauna ezaz ni zu nire etxean sartzeko; baña esazu itz bat eta sendatuko da. Bada neu bere besteren menbekoa naz, baiña ba ditut nire agindupean gudariak, eta batari esaten deutsot: oa, ta yoaten da; besteari "ator", eta ba dator; urrengoari "egik au" ta egiten dau". Itz oneik en-tzunda Jesus asko arritu zan, eta yarrai-tzai esan eutsen: egiz diñotsuet, ez dot Is-raelen bertan be, ain siniste andirik aur-kitu. Esaten deutsuet ganera: etorriko dira asko ta asko egurki-sartaldetik, eta Abra-ham, Isaak eta Yakobegaz yezarriko dira maian, seruko erreiñuan; baiña erreiñuko semeak kanpoko illunbetara yaurtiko da-bez: an izango da negarra ta agin-karras-ka". Gero esan eutsan eunburuari: "zoaz, eta ainistu dozun lez egin bekizu". Eta or-du atan bertan, morroea sendatu izan zan.

BERMEO

ARRAINTZALIAK

Iru egun onetan itxasua ondo emokorra izan da ta ez untzirik badago, laureun (arrua) papardo koxu dabenik. Gaur ez dakit zer esango dau. Edertasunik, naikoa egonda egunotan kaian.

ABESLARIAK

Amar enbat gazte dabiltza Almika au-zoaian Agate Deunaren abesti samurrak ikasten Artetxe'tar Pausta Almikako txau-neskilaria irakasle dabiela. Txaluak zuri abertzale maitea, eusko ekandu zaarran jabolia.

Ez dot uste errian aldrarik batuko danik atxiñakua lez, Agate Deunari bere zora-garriak abestuteko. ¡Ze tamalgarri andia!

EZKON DEIAK

Igandian, Almikako Ama Neskuts'aren txadonian, juan jakoz Ormaetxebarria'tar Toma Mintegitxu" etxeuntzeko Ateka'tar Keronime ta txibelatzakoaz"; biek Arro bategi auzokua. Gaur txadon onetan, Madariaga'tar Nartziso "Zulueta'koa", Elorriaga'tar Prantzeska "Arreta"koagaz. Gustion nere zorionak.

URKIDI.

Yasoten dodanean argitaratuko dot.—O.

ZARAUTZ

¿URRENGOA NOIZ?

Iragarrita zegon bezela larunbatian an-tzezten zuten ostegoon "Cine Modelon" Do-nostiko Eusko Etxeako antzeziarri yayuak. Oste aundiya izan zan "Mutil zarra" ikus-ten eta baita ere pozik gelditu bertan zi-ran guziyak. Ia bada urrengoa noizko an-tolatzeu dezuten bada ikusiko zenduten bertako jendeari nai baño azkanago igaro zitzaizkola bertako bi ordu ayek. Nola ez badada, orrelako antzezlari jatorrak egiten dituzten lanak ez du iñortxo ere aspertzen.

Baita ere antzeztu zuten "Etxeko" bi neska txiki politek, oriyen izketako lasai-tasuna eta senkaten gatzak oso txora-turik utzi ginduzan batez ere Arzeluz ne-katillak onen goguz etxeko andre izateko emateko, baita emanaren gizaldi gaiñera gertatzen jardun bear zuen. Gauzak asmo ezin ez zituen uste baño agaik bazkunetan, ez ditezen bezala ere eta dala makala izango. ¿Ez al da egiya, Luzear?

Baita ere eskerrak eman dizkagu, Barrena jauna eta beste berakin sayatu diran guziyari jai eder abek antolatzen, eta ikusi dugu onelako zer eginak egiteko one-lako barkoide bear dirala.

¡Abejaindeikela, Illari! ¡ bezelako beste ez ez dituk erri guziyan.

ZALBIDE.

DONOSTIA

"KIRIKIÑO" (G. B.) ZANAREN OMENEZ

"Kirikiño" jaio ta il dako etxean arri idazkun bat jartzeko. Arpideeren lenengo ematzak.

Agirre'tar Joseba Mirena, 5 laurleko; Labayen'dar Andoni, 5; Egaña'tar J. Imanol, 2; Arosteni'tar Joseba Mirena, 2; Ugartetxea'tar Donata, 2; "Atarrene", 3. Orain arte, 19 laurleko.

AGURTU

Gai abetan emen agurtu ditugu: Mutri-kuko Andonegi ta Zumalabe; Eibarko Iraegi, ta "Lizardi", "Ayanbe", "Orixe" ta "Artibai" idazleak. Baita Zarauz'ko Barrena senar-emazteak eta beste batzuk ere.

"KIRIKIÑO" SARIAREN SARIKETA

Lengo aldiz emandako "Kirikiño sa-ria", "Orixe" azkarrak irabazi du. Aste-arte egunian, Eusko ikaskuntza aretoan, Urreta jaunaren itzaldi baten ondoren, "Orixe" jauna, bere eusko idazlan "Iru-ñeko Euzkadiera sarituen ikusi dabenean," kondaketzan bere saria-ren jabe egin zan. Zorionak. (1)

ZAINDARI JAIAK

Igaro dira uriko zaindari jai zalapartatsuak. Aurten orrengatik eusko jaui ederdun jaiak ere izan ditugu. Asteien gabean Euskadin besi giñala "Amaikak bat" ki-rol batzokiak abertu zigun txistulari sail aundi batekin. Eusko Gastedikoa espatadan-tzariak yajo gure dantzak dantzatuaz baita iñoiz egin zerien bat erri ostoko bat ta "Amaiñak" tarrar.

Entzun "Dantzariki" atez gain bat Ezi "Ala" ta euskaz entsoki jaiak ere. Aurten oraiña oso ikus-ta-irrangan geiago egiten ziteke geran.

"ELAI ALAI" JAIA

"Kresal" ontzeki betetik, pozik ikusi da (il hora debate) Gernikar talde uten lana. Mutil txalotuak izan onen dira. Arreta gogo-irripareren jabe dira noski ta ilaietik Donosti ontoztik irten dira, zera!

B. ETXEKO ANTZEZLARIAK

"Orixen Donostiarra", txotxo ganean Iñocelan Deuna illunbarrian eusko antzerkia. Iñaki ostera lenengo berrian fesi 1933 tos]

"Bost urtian" ta "Ezer ez ta festa" zala ta, zapeldun andereño gazte ta arcto oso osoa betetzen zuben jende ederrak, naiko par egin ta ondo txalo jo zuben. Gurtiako ondo artu ginduzen. Eskarrik asko.

EUSKO ETXEKO ANTZOKI

JAIAK

Biyar arratsaldeko bosterditan, 13 ga-rren jaia E. Etxean Antzeztuko dira. "Amal dar..." euskeraz ta erderaz; "Etxietan" Alzaga jaunaren omen jaian, Victoria Eugenia antzokian antzeztu zuten Egaña ta Artzeluz nexkak; ta azkenean, "Itxura bai eta ezer ez" oso antzerki barregarillea.

ORRI BELTZA

E. Etxeko bazkide dan Etxeberria'tar Bingen'en aita il da. (G. B.)

AUTESKUNDEAK

España'ko aldun izan naia nabartzen da. Batetik "derechistas" dirala ta "democracia" tarrak besetik, zerbait irixtzi nairik saio dira. Abertzale artean ez da oitarako zalerik ikusten, guziak orain makur ta legun ba datoz ere gure areroak dira ta ez dira urtiak alperrik igaro "Derechista" izene an noski Tolosan Pradera dijuala diote ta ain "derechista" dala ta "abertzaleak oni autarkia oman? ¡ez ortan egon! "Democracia" tarrak ere onen antza ba dute guziak Madri zaleak dira ta. En-tzun dan ez Donostiko "derechistak".

Egunak dijuazen bezela, beste izen ba-tzuek entzungo dira, baiñan oik ere, orain-goen antza izango dute noski.

Abestiak ez dira alperrik sortu. Orain-go au, esta aldi ontak sortu, baiñan, ¡bai egoki datorrela!

Ortik ibilli, ortik ibilli
Maria Pandango
"Konposiziyorikan" gurekin
ez dezue izango.

ATARRENE.

(1) Eskerrik asko.

Orri onetan euzkel iragarkiak ikusten dabezan irakurleak iragarkia ipiñi dabenaren etxean erosi gurako dau, beragaz ulertuteko euzkeraz izpartuten dana ba analetzat eukiko dau.

MAÑARI

"KIRIKIÑO"-REN OROIMENEZ

Lenguan egon ziran emen, "Kirikiño" zanaren oroimen jaya atontzen etorrita Jemein'dar Keperiñ eta Garate jaunak. Abertzale sutsu oneik, beste askogaz batera egun aberkoi ori gertetan zintzo diar-due; ta eusko biotz gurtijak poztzeko laiñ anditasun jayari emon barik eztira gel-dituko.

Egun orren zain, jentia pozik dago. Emeko alaba bik, esku-zabalez, eleiziari bezutu edo erregalu ederrak egin dautsoez; ta gauza eder orrek, eleizan lenengoz, omen jai orretan agertuko dira. Ta eleizea txu-kun eta ederto agertu daiten be, batzun batzuk biarrian sendo daragoioz. Geldi-rik etzagoz beintzat.

"Oldargi" ta enparau gauzak ikusteko be poza ba'dago.

DABILTZANAK

—Santurtze'tik etorri ziran Bartzena'tar Agapita etxeñariaz ta Kapanaga'tar Danele illobiaz.

—Ereño'ra juan Bernaola'tar Bitor.

—Eibar'era Zabarte'tar Telespor eta Kapanaga'tar Baleren.

GEIXUAK

Geixorik dagoz Ozerin'dar Peli ta Be-rribbeltia'tar Ander gizonak. Ariñ osatu.

SAN ANTON

Igaro zan larunbatean Kurutze-Santu'ko erminatan, Andoni deunaen aldaran, meza abestia bat emon zan. Lagun asko batu zan. Urkiola'ta be aintzat juan ziran.

"JAUNGOIKO-ZALE"

Aldizkingi eder au "Tene" idazleme gorenguaren "Sukaldeko Iztegia" deritxon idaztia zatika argitaltzen asi da. Lenengo atala, aldizkingi onen azkenengo zenbaki-jan ikusi gendun: eta oso atsegiñ izan ya-kun. Emakumientzat berebizikua da. Zo-rionak "Tene" idazle jatorrari.

MAÑARIKO.

OTZANDIYO

"OLDARGI"

Igandian izan giñan Bilbao'n "Oldargi" antzezkizuna ikusten. Emakume eta gixo-nezkutan ,berrogeta amaenbat aurkitu giñan. Egun benetan zikiña, izan gendun eta onegaitik, bide luzean ibili giñan. Au da-lata, erri onetatik urten eban, belbil bieta-tik batek, beste batega alkar jo eban, zorionez, garrantzi andiko zaurik baga, Bingen "Flako" bakarrik, bekokian, apur bat zauritu zan.

Eldu giñan "Campos" antzerkira, estu-gero eldu be, entrun orduan sarrerako txartelik ez eguala! Baña onela etzan, Bilbao'ko "Euzko Gastedijak" gordeta eukan ebazan guretzako txartelak. Eske-rrik beraki.

Sartu giñan barrura eta erritar, gustiori alkarren ondoan egotea otu yakun. Au bai poza! Emon eban asiera eta estu genggo-zan ba geure erriko argazki ondan ikusi artero. Alako enbaten urten eban, erri onetako deun Erroke'n txadona, bertako bederatzi urrenean abestuten diren abesti eta abar. Bateri eta besteri entzuten ya-kon, eri txadona eta eleixkisunok, Biskai-kuak ez padira? Otsandiyo kuak ba dira! Egiya zan izan be. Au bere azaltu zan. Urten biar eban ba artetako urrek. "He-reeros de Otxandiano"! ¡Gure poza! Adurra be urten egiten eutsan poza! Zu-gaitik esan ez?

Ain bera ta lanian edo irketan, Juan-txu ta "Ederra". Baña ederra! Juan-txu ederra? baf, ez, "Ederra" be bai. Ze itzuna zan auze, erdera egiten otsan erriko neska motilak, alkarreikin erdaraz egi-teo!

Baña tira. Etorri ziran langillak, bai lanian ekin bere, Txeru abestuagaz. Ba-tek egiten eban, orrek guk baño astiroago egiten yuek lana. Orrela egingo bagenduk, eleuskigik itzerdirik urtengo, e "Juantxu"? ¡Ez orrek etxue potixetik urik edaten...

Onen ostian, egin zan laugarren santa "Mañu" eguna. Auxe bai ederto! Azke-nian agur ederra abestu eben. Nik limo-nada utsa baño ez neban susmetan uste neban, Otzandiyo ber bertan nengoala.

Antzerki onetan lan egin dozuen gus-tiori esker ugari yak opa deutsuedaz. Ya-tez bere neskatillai. Arek ziran anka ari-ñak!

Urratxuago izan banitz, zeozer esango neutsuen baña... urrengorako itxi biarko dot.

YANTZA

Igandian egin deusku yantzan Andoliñ anaiyak arrokeriya ba eukian ugari, ondo egiten dalakoan baña, an gengozanak "moro" artian gagozala uste gendun, be-soak gora bera ta ankak geldi ikusi or-duan.

Antolintxuk uste deu
gorputz ta arinstik,
bera lako yantarik
ez dagola inundik.

Ai Antolintxu, ai!
erratuta zagoz!
ba erriyan zuretzako
Bost eunoko gagoz.

Ainbeste urte yantzan ta
orain ikasi ez?
latzaz gorde nitzake
baneki nik zu lez!

Antxiña zu zer ziñan
nik ez dakit ezer,
antza daukozunalez...
eartetan bez ezer.

ANDIKONA.

GERNIKA

ELAI-ALAI

Geure eleitxu kutunok emen doguz, Do-nostira osterea egin ondoren.

Kursal antzokian txalo ugariak entzun eta donostiar anayak ondo baño obeto artu dituez, eta ederto ibilli eta poz-pozik biurtu dira.

Geure kalietan itxi euskuen utsunia gaur barriro beteaz, alaitasuna alde gustietan zabaldu dauskue.

Zorionak Elai-alaiko neska-mutiko gus-tiai, eta batez bere, euren aamatzaile eta artezkari dan Olaeta adiskide maiteari.

JAYOTZAK

San Nikolas'tar Mateo eta bere emazteak seme barri bat ekarri dabe eta Begoña izen gozatsua ezarri dautse.

—Baita Zabalbeaskoa'tar Toma eta bere emazte Larrañaga'tar Andonek be, biga-rren semetxua izan dabe.

Zorionak bitzuori.

ERIOTZA

Tarrant bat konpontzen iñarduela, sofe-kuak sua artu eta il zan, igaro zan astian Omaetxebarria'tar Berrando, "Larrondo" basetxeko mutil gastia.

—Atzo il zan Dondiz'ko Mari-Jesus an-dera zaarra.

—Aldi luzean gaisorik egonda, gaur il da Urzuruaga'tar Kandido mutil gastia.

Gernika abes-batzakoa zala-ta, bere il-obiratzea abes-batza onen ikurriña eroan dabe.

Artu bedi bere gurazo eta arrebak, gure benetako samai agurra.

AGATE DEUNA

Geure euskotar gernikar gazteak pis-katxu bat bizkortzen asi diran ezkero, er-tabe, aurten, Agate-deun-abeslari talde-txoen bat gertuko? Tamala izango litxa-teke ba.

"KIRIKIÑO"-ren OMENEZKO ARPIDIA

Zabalduta daukot, neronek, eta orain bil-dutako laurlekoak onexek dira:

Gangoiti'tar Damen, 5 laurleko; Altu-be'tar Seber, 5; O.'tar J., 2; Bermeotar bat, 5; Belu-mendu, 3. Gustira, 20.

BELU-MENDU.

MUTRIKU

ITXAS BERRIAK

Arrantzalliak "papardua" edo dalako arrain ori ugari ekartzen dute ni idatzi detan egun onetan (9848 kilo) ekarri dituz-te 8 lurrun ontzik eta leike arrantza ederra dada, sanceurria berriz egin du 0,34 ptas. arrantzaliak gitzitzak daukate ori.

ORRI BELTZA

Elizakuak artu ondoren jaunak beren-ganatu du. Etxeberria'tar Marzelo Luistar zintzua nere samin agurra beren senidi-koari ta otoi bero bat bere gogo alde (golan bego).

NASTU TA LABUR

Emen egun batzuek igaro ondoren juan zaigu Arpeitira Pison'tar Matea. Oro bat Mendizabal'tar Zelestino Donostira Iriondo Juan ta bere emazte Arrizabalaga'tar Jo-sepa.

EZKONTZA

Juan dan igandean deitu ziraden Elizga-rai'tar Kresenzio ta Flores'tar Maria Fran[cis]co. Zorionak ta ustari on bat opa dizuet.

JAIOTZA

Urreisti'tar Anjelino'ren emazteak ala-batxo eder bat izandu, ama ta umia ondo argitzen dira.

GAIXORIK

Gazteiz'tik etorri zaigu bere makal al-dian Mendizabal tar Seberiano apaizgai azkarra, aguro sendatzia opa dizut.

Orobat etzen degu Madrillen larri sa-mar argitaen dala Belaustegi'tar Juana. Ia aguro osasun onera da Mendigo argitzen ge-ra.

ONTZI BERRIA

Barrenetxea'tar Juanito'k onetan berri bat egin du Pedro Manuelen ontzi gintzan lengo egun betean bota ta "Bermeo"ra eraman zuten bere itsasuak jartzera.

NOIZ-BAIT.

ZEANURI

DEUN ANDONI EGUNIAN

Urtero lez iru abadegaz jaupa abestua egin gendun Andra Mari txadon nagusian. Eraspen andia dagola Andoni Deuna'gani egiztu eban eleiz orri ete oste andiek.

GOGO-INARKUNETARA DATORREN ILLEAN

Ogetaka gizonezko yoateko dira J. I. Durango'ko Joru-laun etxera ejerzisioetara

ERIOTZAK

Uriben il da 8n urtegaz Txabi Iturria, Auzoan ate Kolradi'tarra ilil be osa-

Altzuagan Mendia'tar Pantzeko andrea 53 urtegaz Matxin Bingen'en emaztea. Alki-ber'en Beobide'tar Erramon 90 urte dabe-zala. G. B. danak.

Gure tamal agurra sendi gustiari. Da otoi irakurlea auron arimeen alde.

ERRIKO BATZAR NAGOSIE

Egunotan euki dau udalak batzarra igaz ko gora-berak ikusteko.

LANDARA IPINTEA

Euki dabe urtero lez Agate Deuna'ri yagokon bere ermita ondoko bazoan. Ipi-ñabu, Ibergotxi, Ipizar Lanbreabe, da Atxondo'ko yenteak.

ORREIK BIDEOK

Ieike neguan beintzat. Undurraga'tik go-rantza Olabarri ondoan neskatille batek txorko altudun ozkiña lupetzan galdu ei eban da gero ezin aurkitu aze ondo.

ABERTZALE ARAZOAK

"Kirikiño"-n opaz egiten dan yairako arpidea bidaldu genlu Bilbo'ra. Da ale-gindu gaitezan idazle danok al'bada egun orretako batzaldirako urreratuten.

Batzokia ipintzeko ormak botaten diar-due Atutxa'ren etxean. Zeya'ra begira leku polita izango da.

DEUN AGATE ABESTIAK

Urtero lez ba dabiz mutillak abestiak aurkituten ikasteko. Asko dira emen bizi-tza osoa abestuten dabenak. Orain urte batzuk dirala "Zidorra" euskel idazle egin ebazan abesti politak irarri genduzan da 500 orri edo danak saldu edo egin ziran. Baña batzen danetik meza bat Deun Aga-te'n ermitan. Ezaukieri ukar edo limosna egin da abar... Dana urdalla barik.

Ara mutikotxo txiki bateri entzun dautsedan abestia.

Agate deuna batzean gatoz
igazko mutil kozkorrak.
Artu gagizue pozez beterik
diru ta arrautzak emonaz.
Andi andiak izan ezarren
txiki txikiak eskara
Dotrñe ta musikea ikusten
nausiak beste ba'gara.

ASMU EDER BAT

Emendik urin eztagoan errien eleiz orria atara dabe ementxe lez. Zorionak, ba.

Baña beste asmu bat ei dago Arratia'ko erritetarako illeroko izparringi bat ataratea Ori aurrera eroateko batza bat egin bearko litzake. Izparringi ori jakiña, euskera utsean. Siñesteko jayak logiñ gayak bizi moduko gauzak. Oituak abestiak saldu erosiak. Feriak ta abar berau izango litzake saletasuna geituteko euskera irakurten da olan salduko litzakez euskerazko idaztiak geyago aldikarien arpideak ugaritu da abar... Ixena, "Arratia'ko Deya" egokia zer deritxoe beste erritan asmu oneri.

"OLDARGI" IKUSTEN

Igandean emendik yoan ezenak oso pozik etorri ziran. Bilbotik antzezki polita ikusita.

Baita postu gara Bizkai'ko euskeltzaleak batzarra euki dabela yakin dogunian.

BASERRITAR BAT.

ABANDO'TIK

"KIRIKIÑO" (BUSTINTZA'TAR EBAISTA) ZANAREN OMENEZ

Datorren otsalla'ko lenenguan (J. 1) gi-zon on eta ospatsu onen aldez, jai batzuk egingo dira bere jayoterrijan eta antziñeko Tabira'n. Bilbao'ko Euzko-Gastedija'k eta Durangotarrak artu dabe ardurea egite-ko, ta danok laguntzen biar dautsegu zor andija daukagulako, ta orain zer eta yaku ordaindutea aldija.

Ia ba, euzkeldun gustijak, otsalla'ko le-nengo igandian, Mañaria'n batu garan: Erri gustijetatik ara pilloka jusn biar gara, naiz euzkel-idazleak, naiz euzkeltza-leak, eta batez be, Kirikiño'ren ikasliak izan giñianak!

¡Mañaria! Euzkadi'ko erri polita, txoko kutuna ta maitia, egun orretan ez ixango gutzarte, zure Kirikiño seme onaren aldez zerbait egiteko; eta gauza andirik izango, baña dana-dala biotz-biotzez opa ixango dautzugu, abertzale andija ta benetakua izan zara-ta.

Beren ¿ldez betiko argitasuna.

URDIOLA.

OGATI

MAÑARI'RA BEGIRA

Eguna urrago eta gogua poz eta alaya-go, Mañari'ra juateko. Iñoiz edo bein, Ur-kolara, andik gora juan dan en batek ira-kurten badau ataltxo au, esango dau bere artian: ¿Ataltxo a uidatzi dabenak zer poz euki leike Mañari ikusteko? Duran-go'tik Urkiola'ra bitartian dagoan erei-taikl bat bada. An ez badago ez "Ola" aurrerik, iñungo idazkola aundirik, ain gi-txi iñoxi eta kayarik, ¿zer ikusteko ego-ra euki leike Mañaria? Ala da, bai, an eadago, "Ola" aundi itxaso eta kayarik; gauza bai, gauza oyek begin asko edo ge-yago mate degun gizon, euskaldun, aber-tzale eta kristau zintzua izan zanaren soin illa, angotxe illobitegian lurraldua. Bus-tintzatar Ebaista G. B. "Kirikiño" izan zana. Abertzaletasunen apurrik daukonak "Kirikiño"-ren izen ona goraldutzia biar-tuta dago, baikotzak berak alduan eran. Alduanak Mañarira juanda eta bestiak duden eta dabiltzan tokietatik; baña al-degunok juan gaitian bertara bere illobi aurrera otoitza bero bana egitera, eta era berean bere emaztea agurtuko degu, il za-lako biotz miña agertuko diogu, eta gizon argia eta ona izan zalako zori onduko dion.

Oraingoz zazpi bildu gera "Gogorra" zure gain guretzako bazkariak, geiago biltzen bagera gaiz oartuko dizut. "Leko-bide" ere gurekin degu "Aberri" aurera ere gurekin dala. Zer nai duenak emar-agertu dedilla Euzkadi zaltzailliaena.

OLAITURRI.

ELANTXOBE

Ebakuntza gogor baten ondoren ilda Yaungoikoaren besotara ene lagun eta abeslarde maite Gametxogoikoetxea'tar Mar kel, en-ona.

Sabin gure maixuaren aizkide ona izan zan eta Bilbao'ko "Euzkeldun Batzokian" bazkidea. ¡Zudua era gurtietara eta askona benetan bere siñiste eta Abertiaganako maitetasuna.

Edonoz eta edonun erentzun eutsen ma-tetasun bi oneri, gogo bizia arakaturik gure edesti, eta eskubideraren aitzaremak. Entzun neutsen zarri Euzko Gazterikoeri iñoz abertzaletasunaren iturri garbia joi-tuko luzan Elaitxobe'ko botikan aurki-tuko zala garbi-garbia. Aundia da erri onetan egiz bere eraspen alderdi guztetan batera Sabiñ bizi zalako alden. Ara ez zan batasuna ixitu gure lagun kartuzen Gabriel gure abertzaletasun, edo zuzen-tzeten daña mazkatik, baña gogoratu deben dabe oñaze gordiña ordu larri onetan. Asko eta asko gara lagunduten dautsa-gunak biotz-biotzez atsabe ain aundian eta otoi serruaki yagiko dogu bere arimeaz

tzaliok, Yaungoiko on-onak betiko zoriona emon dagion Markel'en goguari eta baita gentza oso-osua zuen biotz zaurituari be. (Goyan bego).

MUXIKA

DURANGO-MAÑARI'N

Aurten be aurreko urtietan ez ori ixango gara datorren igandian otsalla'n 1'gn. J. I. Eta "Gogorra" maite zenbatu bost-bat baz kaldar erri onetatik besterik bakoa gaz-tigauko dogu aurretik.

Eta nundira erri onetako euzkel idazle "Pardil - Erreka", "Berri", "Pelikita" "Txareta'ko - Sorgiña", "Kuku", "Lizari", "Kirikolatza", "Arantza bat", "Atx-ondo" ta abar. Ia mutillak bizkortu elda dago egiñenakin erautzeko aldia bada ez Koldartu, Koldarderijak jaurtita asarri agertu baño. Kirikiño gure irakasle ta eus-keltzale andija izan ta il zan ezketan bere omeoez arri idazkunak ipinteko arpi-dia zabalik dago, eta erri onetan emon gura dauniak erestasuna euki dayan euki zabal-tzen dot.

Bizkargi-mendik, 1 jauerleko; Enbeita'-tar Kepa, 4.

JAYOTZA

Dunabeitia'tar Bitor eta bere emazte Beaskoetxea'tar Gabrielek alaba barri ba-tekin gelitu dabe euren sendija. Zorijonak.

JUAN ETORRI

Bilbo'ra juan dira gogo-inarkunak egi-ten, Petralanda'tar Karoliñe, Sardui'tar Antselme, Enbeita'tar Bingene, Enbeita'tar Miren, Urkitza'tar Keskentz, Uribe'tar Kurutse, Bilbao'tar Iñake, Irigoyen'tar Ain-tzane, Ealo'tar Kalare, Bastaretxea'tar Ge-tzone, Irazabal'tar Seberene, Elgezabal'tar Basilixe, X.'tar Gabiñe, Apraiz'tar Eulali, Bastarretxea'tar Miren Koldobike eta Ar-be'tar Jenare.

Urkiola'tik etorri dira Andoni deuna'ri bederatzi urrena eginda Beaskoetxea'tar Jakinda, Garabieta'tar Paule, Egilleok'tar Bituriñe, ta Elgezabal'tar Eusebe.

Zeanuri'tik Etxebarria'tar Firmin jau-patija. Ondo etorrijak.

ARBIÑA'N

Igande gabian barriro be lurak beranta eginda bultzibidia estalduta gelditu zan au dala-ta Bilbao'tik Gernika'rako azken bultziak Zugastietan gelditu biarra izan eban. Orain Bilbo'ko su itzalarijak euren ur-jaurtiteko tramakuluakin diardue lurrok arrari emoten au dalata sekuleko uraketa dauskiez Oka'tik Gernika bitartekuak naiz abierentzat ta naiz lesibak eiteko eskerrak orbitarte orretan bizi eztirana aldibateko illaltarin. Gandarias ta abar, bestelan "Hi-gienikua" ur ori.

BIZKARGI MENDI.

EGUNEKUA

Euzkadi'tik

"KIRIKIÑO" ZANAREN OMENEZ

Datorren igandean Mañari'ko erritxuan egingo dan jaya ezta edozelako izango. Zaletasun bizia dago jai ori egiteko. Erderaz argitaldu da egitaraua ta irakurri dabelen gustiak txaloztu dabe. Durango'ko Tabira antzokian egingo dan ikusketa obea izango zan an toki andiagoa egon bazan, baña txikerra dan ezkero ezin egin daitekez lauki gustiak. Au ta guzti bere eta gauza txarra izango an egingo dana, gauza ikusi ezitik iñoiz ezin egin daike ba "Euzko Gastedija"koak eta. Len bere esan dogu baña barriro azaldu gura dogu Durango eta Mañari'n bat ezdaitela gerta "Kirikiño" zanaren liburu bat erosi barik. "Bigarrengo Abarrak"- izan daitela gurtiak etxera daroan kutuna ta jai orren gomutagarria.

"Eskualduna" asteroko ederrak lerro batzuk dakaz "Orixe" jaunak argitaldu daben Mireiotzar. Ona emen jartzen dogu:

MIREIO

Zer da Mireio?
Zer den Mireio? Huna, bihltzez:

Liburu berri bat frantses-erdaratik *Ormaetxea'tar Nikola "Orixe"*-k bere eskuara polliterat egun hautan itzulia...

Ehun urthe du chuchen chuchena "Maillan"-en sortu zela Mistral deithu muthikottoa. *Leen urteak bordaldean bakerik iza zitun, nekazari, segari ta artzai tartean* dio "Orixek". Bederatzi hamar urthetan abiatu zen eskolarat, bainan maiz pipher egiten omen zuen. Horra zertako aitamek *Avignon*-erat igorri zuten nausi berri batzuen ganat. Hauiekin gustu hartu zuen liburueri. Geroztik Mistralek egin zuen bide. Ez dugu uste munduan baden liburuik hain gora ibili duen "Mireille" delakoa baino ezagutuagorik! Jada hainitz mintzaldietarat itzulia zen: orain "Orixe"ri esker Eskuaraz ere badugu... "Mireio" da bakarrik "Mireille"-n orde. Zer ichreorio pollita eta zoin polliki kondatua! Liburu gisa guzietarat gustagarria. Achala eta mamia bardin ederrak ditu. Eskuara den gutieneko bat errechago balu, Eskualduneri erran beharko litzaiteke nihundik ez direla liburu hori erosi gabe heyen egin bide zorrotza dela erostea! Hola-hola ere hainitzek segur eskuratu nahiko dute, su-pazterrean irakurtzeko batzuek, beren liburutegian altchatzeko bertzeek. Nihori etzaio urrikituko.

Denaz "Eskualduna" ez dagoke gain -gainetik laudatu eta zerbetan gora altchatu gabe. "Orixe" hainitz Barbier hainitz, Oxobi hainitz, Léon hainitz, Lafille hainitz, Zerbitzari eta "chokoko artzaine" hainitz. Berritz nola pizkor eta hedatuko litzaiken Eskuara maitea! Oro ez ditazke eskual idazle paregabe horien heinerat hel, segurki, bainan orok zerbeit egiten ahal dute Eskuararen alde, jaun horien lanak erostea bederen! Horren galdetzea, zueri sobera galdetzea othe da, Eskualdunak? Nik ez dut holako beldurrik...

Haur Prodigoa.

ABERTZALE ARAZOAK

Abertzaleak eztagoz lotan aspaldian. Erri askotan zabaldu dabez Batzokiak eta len bai len jelkidetuten dira. Batzokiak zabaldu dabezanak txalok merezi dabez, baña oraindik ere erri asko dagozanak pizkortu daitezala. Bidérik egokiena auxe da abertzaleak egiteko ta asmo onatan iraun eragiteko bere. Batzoki bat errian guztiak alkar ezautu ta alkarren leyan lan egiteko dira.

España'tik

IRARLARIEN OPORKETA

Batu dira barriro irarlariak eta ugeza-bak alan edo olan oporketa ori zuzendutako. Batzarrean e zeben gauza andirik erabaki ta azken itza laterriko irarlarien batzunekoak eukiko dabe. Bakoitzari zer sa-neurri eguneko emon bear yakon jakiteko, zer ofizio dauken jakin bear da lenengo, ugezabak diñoenetik.

MADRID

Wad-Ras zalpurdi bat txaidetik aurrera yoyala ikeratu ziran zaldiak eta ariska asi ziran. Zalpurdiak talka gogorra egin eban taxi bategaz eta zalpurdiko palkak surregian jo eban barruan yoyan Asensio Rey otsagilea. Kontarte barik eroan eben ezeretegira ta taxi au oso apurtuta geratu zan.

—"Gaceta"-k dager farmazietan zer saldu daiteken eta zer ezin salde daikean droguerisk. Olan ba len bai len saldu bearko dabez orain arte daukezan gauza guztiak droguerisk, eta erosi bearko dau-tsez farmazidunak.

"MISS ESPAÑA"

Asi dira batzarrak "Miss España" autu-teko lanetan. Madrid'eko Semeen batzokiak egin dau bere batzarra ta taldre gi-lanta agertu dira aintzat ori deritxonean. Besetako iñuzentekeriak dira orrelako arazoak baña ezpaitarrak beste garrantzi-tzan gauzaritk ezpalego errietan joten dabe.

CORDOBA

Jose Fernandez Jimenez deritxon jauna aukak, ablana izan zan jesago beraa, gaixo leakaua aldu da Cabello lapiedra aurgo go-berndore izan zaneren aurka auzierkoa agertu gura dabelako. Epailleak lotuteko agindu dau Cabello jaun ori. Eta lagiak ezarritako ezarritako daben denporan epaiteten ezpaiteko txindia etxeak kentzeko erabakia artu dabe. Cabello orrek bide barik al jaurti el eban ba Fernandez jauna.

BAKALDUNTAR GASTEDIJA

Bakalduntar gastedijak oturuntza andi bat egiteko ustea eban baña gobernuak debekau dautse. "Heraldo de Madrid" orri baten dakar irurogeta amar zirala oturuntza orretarako izentauak egozanak.

IKASLEAK

Irakastola nagusian sarata andiak izan ziran atzo. Opor dagolenak ez eutsen itxi besteai sartzen. Irakasleak alde egin eban guztiak. Katoliku gasteak eiki ziran gobernaziñora len bai len irakastolak zabaldu dagizala eskatuten. Zazpi ikasle zauritu dabez eta beste amar bat atxillotu.

EUZKELDUNAI

Euzkelduna: Orri onetan iragarkiak ipiñi dabezanen etxeetan erosi egizu. Euzkeraren adizkideak dira. Eurak gura dabe orri onen lagundu, txukun urten urten jaglan. Zeure poza agertu egiozuc euren etxeetar erosita, eta esan guztiai EUZKADI'ko Euzkel Atalean ikusi dozuen iragarkiagatik erostera etorri zarlela.

Atzerrietatik

PARIS

Mutil aldra bat batuko da Bethleem jaupariak lizenkurlearen aurka asi eban lana aurrera eroateko. Gogor aurka egingo dautse endi billoizik ormtan jarten diran ungiai eta irakurgai lizunai. Olako bat ikusi orduko mutillen bazkunera ots egingo dabe urrutizkiñez eta onek elduko dira jaubearengana ta kendu dagiela oti egiten. Gura ezpadau len bai len erritzañen buruari dei egingo dautse. Bazkun onen buruna gaste bat da, kirol zale eta orain-gotia. Onela itz egin dau. Gure bazkuna ezta dedarka ibilteko. Umeai itzala eukibear yake. Gurasoen bazkunari yagoko ta guztiak alkartuta lan egingo dabe. Paris en eta ormian ikusgarri lizun geyegi dagoz umeentzako. Berrokoak bear atzerria-koak bagi argiagoaz ikusten dabe ol kotxo kartelak. Ganera umeen garbitasuna lotuteko bañ batuko bazkun batu ezira. Bethleem jaupariak legez jasango dogun al dogunan guztiak gure erritzañak albora jaurti barik gure egunko guztiak egingo dabe. Gogo ta soiñeko garbitasuna gura dogu. Eta uste dogu gure alde jarriko dirala geyenak onetan.

COLONIA

Eun eta bat urte bizi ostean Hamm uriko gizonik zarrena zan Pieper jauna il da. Zuribi batetik igon eban egun batean eta jausi zan bertatik bera. Zauri andi bat burruan zabaldu yakon. Zauriak etziran arrisku andikoak baña osatuten egoan artean bularrekoa eldu yako ta onela il da.

MOSCU

Argitaldu da batzarrean Vorosbilof jaunak esan eban itzaldia. Uste dau Txinoko gudeak eztaurala eurak atrapauko lotuan, ba gertauta egongo ei dira. Datorren gudea, jakintza bitartez egingo dala uste dau eta Liddendorff'en itz batzuk azkenean dakaz. Ederreraleko gudea itxadoten dabela azaldurik.

INDIA

India'ko ordezkoak agertu dau gobernuak erabaki barri bat artu gura dabela gatzerko arazo orreitan. Gandhi'ren aldezkoen bakerako izango ei da orrek idatziko dabela antzaz bakaroskoak. Laster uste dabe gobernuak emongo dabela politiko arazokai ik atxikiño dagozanen aska tasuna.

ROMA

Batu dira italiar gizon akira balzak Iztaliko saleroskela bidetan barriro... Batzarreko buruak esan dau estalia bide onetatik salerosketa gitxiagotu, saldu al dala batzarreko bakarrik olaetan egin bear ei da.

ESSEN

Bazirtinkeak etxerikotze ibilli dira eta gomunista direanen artean iskillo asko dagozela esan eben. Ganera agiri asko kolaketzar dabez. Ganera ageri asko kolaz ben erriari dei egitik jeiki daitela jaurlearen aurka. Guztiak epaileakana eldu berri dabe laterriaren aurkako oben enetxiaza

erautzeko.